

SIŁĘSIA

TRAMNEWS



Bezpłatny miesięcznik

Nr 9/30, wrzesień 2013

Nakład: 10 000 egz.

ISSN 2299-2790



str. 4-5

str. 6-7

str. 10



INWESTYCJE

**Jeździmy na 3 Maja
w Katowicach**



PRZYSTANEK HISTORIA

**Od Dobrej Nadziei
do Osiedla Kaufhaus**



WYDARZENIA

**Czytanie w Banie:
Tuwim w Zabrze**



Jedźmy razem

Regularnie od kilkunastu już lat, we wrześniu w krajach naszego kontynentu organizowany jest Tydzień Zrównoważonego Transportu, podsumowywany Dniem Bez Samochodu. Hasło tegorocznych obchodów stanowią słowa „Czyste powietrze – twój ruch!” Celem kampanii jest zachęcenie mieszkańców miast do wyboru - w miejsce samochodów - innych, bardziej ekologicznych środków podróżowania. Podobnie jak w latach ubiegłych, w realizację tego celu wraz z KZK GOP włączają się także Tramwaje Śląskie, przybliżając i promując ekologiczny środek transportu, jakim jest tramwaj.

W tę kampanię wpisuje się także Dzień Otwartej Zajezdni w Bytomiu, zaplanowany na 21 września. Okazja jest wyjątkowa – świętujemy 115 lat tramwajów elektrycznych na Śląsku, stulecie bytomskich tramwajów miejskich, a także 45 urodziny zajezdni w Bytomiu Stroszku. Spotkanie w odświętnej, a przy tym festynowej i rodzinnej atmosferze jest doskonałą okazją do poznania się. Pasażerowie mogą zapoznać się ze specyfiką pracy motorniczych, poznać tajniki budowy tramwajów czy też wyposażenia zajezdni, a tramwajarze poznać bliżej tych, których na co dzień wożą do szkoły, pracy czy na zakupy. Wszystko w myśl zasady, że gdy się kogoś lepiej pozna, łatwiej można go zrozumieć.

Przy okazji Dnia Otwartej zainaugurujemy drugą odsłonę akcji „Tramwajem naturalnie!”. Po ujęciu ekologicznym, tym razem proponujemy spojrzenie na tramwaje przez pryzmat historii. Dlatego do hasła przewodniego dodajemy „od zawsze”, bo tak naprawdę nikt z nas nie pamięta czasów, sprzed pojawienia się tramwajów. Tym bardziej więc korzystanie z tramwaju, w czasach zatłoczonych ulic i wielkiego pośpiechu, wydaje się rzeczą naturalną.

Tak jak w wielu poprzednich felietonach, również w obecnym nie mogę nie wspomnieć o prowadzonych przez Spółkę inwestycjach. O szczegółach można przeczytać na stronach 4 i 5 tego numeru Silesia Tram News, ale pragnę podkreślić, iż zakończone zostały roboty na jednej z najważniejszych ulic Katowic. Dwa tygodnie przed terminem główne prace na ul. 3 Maja się zakończyły i tramwaje po dwóch nowych torach wożą pasażerów do dworca kolejowego. Przed nami jednak wciąż sporo pracy w wielu miejscach; pracy, która z pewnością przyniesie dalszą poprawę funkcjonowania komunikacji tramwajowej.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.



W czasach, gdy ulice naszych miast są coraz bardziej zatłoczone, znalezienie miejsca parkingowego w centrach jest bardzo trudne, a samochody stoją w korkach, w których utykają również autobusy, coraz większą wagę przykłada się do transportu szynowego. Tramwaje wracają do łask, a Spółka Tramwaje Śląskie promuje ten rodzaj komunikacji, jako skuteczny środek poruszania się w mieście. Kampania „Tramwajem naturalnie!” właśnie wkracza w drugi etap.

Pierwsza część kampanii promującej komunikację tramwajową, zainaugurowana w Dniu Ziemi, skupiła się na ujęciu ekologicznym. Na pytanie czym najlepiej podróżować po Aglomeracji odpowiadaliśmy: Tramwajem naturalnie! Bo tak jest ekologicznie! Tym razem, na to samo pytanie odpowiadamy nieco inaczej: Bo jeździmy nim od zawsze!

W tym roku świętujemy 115 rocznicę uruchomienia pierwszej elektrycznej linii tramwajowej na Górnym Śląsku, choć tramwaje parowe, a nawet konne woziły pasażerów już w 1894 roku. Odległe to czasy, których pamięcią nie sięga już nikt. Nawet „najstarsi górale” nie pamiętają czasów, gdy w miastach Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej nie było tramwajów. Stąd hasło akcji: Od zawsze. Bo tramwaje towarzyszą nam stale od pierwszych dni życia.

Ponad sto lat historii tramwajowej pozwoliło na stworzenie rozległej siatki linii, której długość aktualnie przekracza 330 kilometrów. Większość szlaków jest wydzielona z jezdni i poprowadzona dwutorowo, co w du-

żej mierze uniezależnia tramwaj od korków na ulicach miast. To wszystko, oraz fakt, że przez lata tramwaje wrosły w krajobraz miast Śląska i Zagłębia i stały się dla wielu ludzi podstawowym środkiem transportu powoduje, iż wybór tramwaju do przemieszczania się w mieście jest wyborem naturalnym. - Oczywiście zdajemy sobie sprawę, iż lata zastoju inwestycyjnego spowodowały, że część pasażerów odeszła od tramwajów. Teraz jednak, gdy dzięki prowadzonej na szeroką skalę modernizacji, komfort jazdy się zwiększa, liczymy, że również pasażerowie do tramwajów wrócą - mówi rzecznik Tramwajów Śląskich Andrzej Zowada.

Inauguracja akcji „Tramwajem naturalnie! Od zawsze” wpisła się w obchody 115-lecia elektrycznych tramwajów na Śląsku, stulecia bytomskich tramwajów miejskich oraz 45 urodzin zajezdni tramwajowej w Bytomiu Stroszku. O historii tramwajów przypominać będzie również jeden z liniowych tramwajów, ozdobiony wyjątkową grafiką i hasłem akcji, który już spotkać można na torach.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:

Waldemar Kosior

Druk:

Polskapresse Sp. z o.o

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Dla zdrowia, bez samochodu

„Czyste powietrze – teraz Twój ruch” to hasło tegorocznego Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Kampania promuje czyste powietrze w kontekście kondycji zdrowotnej Europejczyków. Na finał, przez jeden dzień, podróżujemy bez samochodu.



Tydzień zainicjowała w 2002 roku Komisja Europejska. Od tego czasu odbywa się on regularnie w dniach od 16 do 22 września. Kampania ma zachęcić mieszkańców miast do zmiany niekorzystnych dla zdrowia przyzwyczajeń i wybrania alternatywnych, ekologicznych środków podróżowania: korzystania z komunikacji miejskiej, jazdy na rowerze, chodzenia pieszo.

Kampanii towarzyszą m.in. wystawy, konkursy z nagrodami, happeningi. Bilety KZK GOP komunikacji miejskiej upoważniać będą do zniżek w różnych instytucjach kulturalnych i sportowych na terenie aglomeracji. W wybranym dniu tygodnia wystarczy przy zakupie biletu pokazać skasowany bilet jednorazowy

KZK GOP bądź opisany okresowy. Szczegółowy spis instytucji znajduje się na stronie internetowej www.kzkgop.com.pl.

Jeśli podróżując samochodem do szkoły czy pracy trasa ta niemal pokrywa się z trasą tramwajów czy autobusów, to warto zastanowić się nad zostawieniem auta w domu.

Natomiast Tramwaje Śląskie zapraszają na dzień otwarty zajezdni w Bytomiu. W tym roku przypada 115-lecie tramwaju elektrycznego na Górnym Śląsku, 100-lecie bytomskiej sieci tramwajów miejskich oraz 45-lecie istnienia obecnej Zajezdni Tramwajowej w Bytomiu. To bez wątpienia dobre okazje do wspólnego świętowania. Impreza odbędzie się w sobotę, 21 września w Zajezdni Rejonu nr 3 w Bytomiu przy ulicy Drzewnej 2. Będzie można zwiedzić niedostępne zakamarki obiektu, poznać historię komunikacji tramwajowej w aglomeracji. Nie zabraknie również dobrej muzyki na żywo.

Punktem kulminacyjnym Tygodnia jest obchodzony, co roku, 22 września Europejski Dzień bez Samochodu. Tego dnia właściciele aut mogą bezpłatnie, na podstawie dowodu rejestracyjnego, podróżować komunikacją miejską.

- Kampania to dobra promocja publicznych środków transportu – przyznaje Roman Urbańczyk, przewodniczący Zarządu KZK GOP. Dodaje przy tym, że z pewnymi motoryzacyjnymi przyzwyczajeniami walczy się trudno. - Zwłaszcza gdy w rodzinie jest jeden lub dwa samochody. Wtedy, szczególnie przy dłuższych trasach, rzadziej wybierana jest publiczna komunikacja. Tego nie zmienimy. Natomiast jeśli podróżując samochodem do szkoły czy pracy trasa ta niemal pokrywa się z trasą tramwajów czy autobusów, to warto zastanowić się nad zostawieniem auta w domu.

Roman Urbańczyk nie ukrywa, że KZK GOP będzie starał się przekonać do tego jak największą liczbę osób. - To nasi potencjalni pasażerowie. Dlatego już teraz przygotowujemy wiele promocji związanych z Śląską Kartą Usług Publicznych. Jej przyszli posiadacze na pewno będą mogli liczyć na szereg korzyści.

wojz



Foto: KZK GOP

Roman Urbańczyk, przewodniczący Zarządu KZK GOP.

Jeździmy na 3 Maja w Katowicach

Równocześnie z zakończeniem prac przy budowie Galerii Katowickiej dobiegają końca prace torowe na ul. 3 Maja w Katowicach. W poniedziałek 16 września br. przywrócony został ruch tramwajowy. Pasażerowie mogą już zatem sprawdzić i ocenić nową nawierzchnię i po raz pierwszy od dłuższego czasu przejechać tramwajem przez ul. 3 Maja w obu kierunkach po dwóch nowych torach.



Ul. 3 Maja w Katowicach na wysokości Galerii Katowickiej.

Wznowienie ruchu tramwajowego nie było jednak równoznaczne z zakończeniem wszystkich prac. Pozostała drobna kosmetyka, która łada dzień się zakończy. To jednak nie koniec inwestycji tramwajowych w tym rejonie Kato-

wic. Od 27 września br. rozpoczną się roboty torowe na Placu Wolności. Dobra wiadomość dla mieszkańców i pasażerów jest taka, że prace prowadzone będą w dwóch etapach, dzięki czemu ruch tramwajowy nie zostanie

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Bytom:

- Wzdłuż ulic Świętochłowickiej i Łagiewnickiej układamy kolejne metry torowiska, a na wysokości „Szybów Rycerskich” i ul. Krzyżowej mamy już dwa tory. Równolegle trwa montaż krawężników oraz słupów trakcyjnych.

Chorzów:

- Zakończyliśmy układanie torowiska w ul. Armii Krajowej na odcinkach: od skrzyżowania z ul. Dąbrowskiego do granic miasta Świętochłowice, od ul. Gałęzki do ul. Jasińskiego oraz od ul. BOWiD do ul. Dąbrowskiego. Obecnie wykonawca pracujący na zlecenie Urzędu Miasta Chorzów układa nawierzchnię asfaltową. 27 września br. rozpoczną się prace przy przebudowie torów równoległych do już wyremontowanych.
- Na odcinku między przystankami AKS a Chopina, na torze w kierunku Bytomia kończymy układanie podbudowy pod przyszłe torowisko.

Katowice:

- Na wysokości wejścia głównego do Parku Śląskiego trwa budowa łącznika trzeciego toru z wjazdem na Stadion Śląski. Równocześnie w kierunku Katowic na odcinku Wejście Główne – Ogród Zoologiczny, układamy podbudowę pod nowe torowisko.
- Na całej długości ul. Obrońców Westerplatte trwają prace ziemne oraz budowane jest od-

wodnienie przyszłego torowiska. Równocześnie wykonywane są fundamenty pod nowe słupy trakcyjne.

- Podpisaliśmy umowę z konsorcjum firm, którego liderem jest Skanska S.A. na wykonanie robót budowlanych dla zadania pn.: „Modernizacja połączenia tramwajowego Katowic z Mysłowicami i Sosnowcem (dobudowa drugiego toru na połączeniu z Sosnowcem)”. Prace budowlane powinny rozpocząć się na przełomie września i października br. przy zachowaniu ruchu tramwajowego.

Ruda Śląska:

- Na ul. Dworcowej jesteśmy na ostatnim etapie demontażu starego torowiska.
- Trwają prace ziemne na odcinku od skrzyżowania z ul. Wolności i 1 Maja do granicy z Zabrzem. W wąwozie wykonywana jest podbudowa oraz kontynuowane są prace przy wykonywaniu zbrojenia ścian oporowych wąwozu.

Sosnowiec:

- Podpisaliśmy umowę z konsorcjum firm, którego liderem jest Skanska S.A. na wykonanie robót budowlanych dla zadań pn.: „Modernizacja linii tramwajowej w Sosnowcu na ulicy Małachowskiego – odcinek od Ronda im. Gierka do ul. Mościckiego”, „Modernizacja torowiska w Sosnowcu na ul. J. Piłsudskiego oraz na skrzyżowaniu

z ul. Jana Sobieskiego”, „Modernizacja torowiska wbudowanego w jezdnię ul. Jana Sobieskiego w Sosnowcu od połączenia torowego do granic miasta z Katowicami (wraz z dobudową drugiego toru). Przebudowa sieci trakcyjnej”. Prace budowlane na ul. Sobieskiego rozpoczną się w marcu przyszłego roku. Zakończenie prac budowlanych przewidziano w drugiej połowie 2014 r.

- Trwa układanie torowiska wzdłuż ul. 3 Maja na odcinku od ul. Żeromskiego do Pętli Zagórze. Przewidywany termin zakończenia prac i uruchomienie komunikacji tramwajowej ustalony został na listopad br.

Zabrze:

- Położyliśmy torowisko na skrzyżowaniach z ul. Lutra oraz z ul. Makoszowską; obecnie wykonywane są prace ziemne na kolejnym etapie robót od ul. Lutra do ul. Roosevelta. W rejonie kopalni Guido montujemy szyny.
- Na modernizowanym torowisku w ul. Wolności od ul. Kondratowicza do granicy z Gliwicami trwają prace związane z budową odwodnienia. Z uwagi na wystąpienie kolizji z infrastrukturą podziemną zaszła konieczność ingerencji w pas drogowy ul. Wolności. W ramach postępu prac przy budowie odwodnienia Wykonawca sukcesywnie wykonuje podbudowę i układa torowisko tramwajowe.

wstrzymany. Rozpoczynamy od toru po stronie północnej Pl. Wolności (kierunek Chorzów).

Wszystkie wymienione inwestycje są realizowane przez Tramwaje Śląskie S.A. w ramach Projektu pn.: „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, dzięki współfinansowaniu przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Tabor. Modernizacja wagonów typu 105N.

Do tej pory zmodernizowane zostały 44 wagony, z czego 36 sztuk dostarczyło konsorcjum Modertrans Poznań i MPK Łódź, a 8 przygotowanych zostało przez Zakład Usługowo Remontowy Tramwajów Śląskich. Wszystkie zmodernizowane tramwaje wożą już pasażerów.

Andrzej Bywalec

Dyrektor ds. inwestycji Tramwajów Śląskich

Pełnomocnik Zarządu ds. realizacji Projektu

Zdjęcia: D.Janeczko Tramwaje Śląskie S.A.



Odcinek między przystankami AKS a Chopina w Chorzowie.



Ul. Armii Krajowej w Chorzowie na odcinku od Świętochłowic do ul. Dąbrowskiego oraz ul. Łagiewnicka w Bytomiu.



Zmodernizowany skład 709/710 w trasie ze Stroszka do centrum Bytomia.

Od Dobrej Nadziei do Osiedla Kaufhaus

Tym razem zapraszamy na przejażdżkę linią tramwajową nr 9, kursującą między Chorzowem (Rynek) a Bytomiem (Plac Sikorskiego) przez Świętochłowice i Rudę Śląską. Naszą uwagę zwrócił przystanek „Nowy Bytom - Osiedle Kaufhaus” w Rudzie Śląskiej. Znajduje się tam jedno z ciekawszych osiedli patronackich na Górnym Śląsku.

Osiedla patronackie (robotnicze) zakładane i budowane były przez właścicieli hut lub kopalń dla pracowników tychże zakładów, aby ściślej związać ich z miejscem pracy. Osiedle Kaufhaus powstało w latach 1854–1924 na granicy dwóch dzielnic obecnej Rudy Śląskiej: Nowego Bytomia i Chebzia. Wybudowane zostało dla pracowników powstałej w 1840 roku „Huty Pokój”, która nosiła wówczas nazwę „Friedenshütte”, a założona została przez Davida Loewenfelda, Moritza Friedlandera i Simona Loewiego. W czasach, kiedy teren Górnego Śląska był pod panowaniem niemieckim, kolonia ta nosiła nazwę „Dobra Nadzieja” („Gute Hofnung”), zaś w okresie międzywojennym ubiegłego wieku - „Kolonja Styczyńskiego”. Budowa osiedla przebiegała dwuetapowo. Pierwszy etap to powstanie typowej, monotonnej zabudowy domów mieszkal-



Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

nych wielorodzinnych, tzw. familoków, których wysokość nie przekraczała dwóch kondygnacji. Budynki pokryte dwuspadowym dachem posiadały jedną klatkę schodową na osi budynku lub dwie klatki schodowe po stronie szczytowej, w zależności od jego typu. W budynku z jedną klatką znajdowało się na piętrze sześć małych mieszkań bez sanitariatów, które mieściły się wówczas za budynkiem, na podwórzu. Natomiast w budynkach z dwoma klatkami schodowymi na piętrze znajdowały się dwa duże mieszkania, w skład których wchodziły dwa pokoje i kuchnia. Budynki posiadają również poddasze, które w części wykorzystywane są na cele mieszkaniowe.

Na zakończenie pierwszej części prac budowlanych, w 1904 roku, wzniesiono najslawniejszy budynek tego osiedla - Dom Towarowy „Kaufhaus”, od którego zaczerpnięto później nazwę dla całego kompleksu. Jest to trójkondygnacyjny budynek o cechach modernistyczno-secesyjnych, w którym znajdowała się przestrzeń handlowa. Budynek wyposażony był w dwie windy oraz własną ubojnię. W krajobrazie przestrzennym zabudowy samoistnie wyznaczył on centrum osiedla, do którego od 1906 roku sukcesywnie dostawiano nowe obiekty. W czasie realizacji drugiej części projektu rozbudowy osiedla powstały nowe domy mieszkalne dla rodzin robotniczych oraz dom noclegowy dla samotnych robotników, a także kamienica mieszczańska z piekarnią z 1913 roku. Budynki familoków, położone dzisiaj przy ulicy Podgórze, to zwarta szeregową zabudowa małych kamienic, składających się z klatek schodowych, do których wchodzi się od strony ulicy, wyposażonych po dwa dwupokojowe mieszkania na każdym piętrze. Domy te posiadają ciekawe wykończenie elewacji, w postaci różnych ceglanych wzorów dekoracyjnych. W 1933 roku na terenie osiedla znajdowało się około czterdziestu wolnostojących budynków mieszkalnych oraz trzy duże budynki reprezentacyjne, z których do naszych czasów zachowały się tylko dwa - przy ulicy Niedurnego 99 oraz Gwardii Ludowej 21-23. Osiedle to w stanie pierwotnym przetrwało do początku lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku, będąc własnością huty „Pokój”. Wówczas zarząd



Familoki przy ul. Niedurnego.



Domy przy ul. Podgórze.



huty podjął decyzję o wyburzeniu osiedla, czego efektem było rozebranie niemal połowy z najstarszej części zabudowy Kaufhausu. Do dnia dzisiejszego na uratowanej części osiedla zamieszkuje około 1400 mieszkańców. Od kilkunastu lat kompleksowo przeprowadzane są remonty ulic i osiedla. Wyremontowano dawny Dom Towarowy Kaufhaus, przywracając mu w części pierwotną funkcję handlową. Jest to cenny zabytek Rudy Śląskiej i całego regionu, wpisany na listę dziedzictwa poprzemysłowej architektury Górnego Śląska.

Tekst i zdjęcia
Adam Lapski
Przewodnik turystyczny



Zabytkowy budynek przy ul. Niedurnego.



Fragment Kaufhausu przy ul. Niedurnego oraz dom przy ul. Gwardii Ludowej.





Zawód kontroler

Organista, miłośniczka zwierząt czy dobrej literatury. To pasje osób na co dzień sprawdzających bilety. Sylwetki dwunastu z nich pojawiły się w prasie, kalendarzach i citilightach. Tak KZK GOP, w ramach kampanii „Zawód: kontroler”, promuje komunikację miejską i przybliża pracę kontrolera.

W kampanię, na ochotnika, zaangażowało się dziesięciu panów i dwie panie. Każdy z nich jest bohaterem jednego miesiąca w kalendarzu. Widzimy ich nie tylko w stroju służbowym ale także w codziennych, życiowych sytuacjach. Ich sylwetki pojawiły się również na prawie czterdziestu citilightach na przystankach w miastach aglomeracji.

Jedną z twarzy KZK GOP jest Kuba. W zawodzie pracuje od lipca 2013 r. Przypada, że od zawsze interesowały go autobusy. Zrobienie prawa jazdy na tego typu pojazdy to jego marzenie. A, że pasjonuje go komunikacja to na razie sprawdza bilety. - W tej pracy nie ma monotonii. Codziennie spotyka się nowych ludzi, staje przed nowymi wyzwaniami.

W kalendarzu zobaczymy też Sylwię związaną z KZK GOP do lutego br. - Przez udział w kampanii chcę pokazać wszystkim, że kontrolerzy, którzy nie zawsze są pozytywnie odbierani przez społeczeństwo, to ludzie wrażliwi.

Sylwia przypada, że czasem dochodzi do nieprzyjemnych sytuacji. - Zdarzają się natarczywe osoby. Staramy się wtedy rozładować sytuację. Większość pasażerów jak widzi kobietę konduktora to łagodnieje.

Podobnie uważa Gabrysia, w zawodzie od trzech i pół roku. - Chyba lepiej się z nami rozmawia – śmieje się i zaznacza, że praca kontrolera jest bardzo trudna. - Kobiety wykonują ją jednak równie dobrze jak mężczyźni.

Roman Urbańczyk, przewodniczący Zarządu

KZK GOP, zaznacza, że akcja ma uświadomić pasażerom jak trudny, niedoceniany a czasem niebezpieczny jest ten zawód. - Poprzez takie akcje chcemy przypominać pasażerom, że kontrolerzy działają w ich interesie, a jednocześnie pokazać, że stereotypowy, negatywny wizerunek kontrolera jest bardzo krzywdzący dla osób, które wykonują ten zawód. Nasi kontrolerzy są starannie dobierani, mają odpowiednie predyspozycje. To ludzie kontaktowi i opanowani, mający stalowe nerwy.

Tomasz Musioł, kierownik referatu kontroli biletów KZK GOP, przypada, że utarty, negatywny stereotyp kontrolera zmienia się coraz szybciej. - Kontrolerzy poza sprawdzaniem biletów mają również inne obowiązki. Dbają m.in. o infra-



Sylwia po kontroli pomaga bezdomnym zwierzętom.



Zdjęcia: KZK GOP

Gabrysia w pracy nosi uniform, a po godzinach wybiera swój styl.



Pasja Kuby jest muzyka. Po pracy gra na organach.



strukturę przystanków, są oczami naszego związku. Jeszcze kilka lat temu ludzie nie chcieli się zgłaszać do tego zawodu, dziś mamy masę chętnych. Nasze działania popierają także pasażerowie. Dostajemy np. maile sugerujące, gdzie powinniśmy przeprowadzać więcej kontroli. Nasz cel, to nie nakładanie coraz większej liczby kar, ale nakłonienie pasażera do tego, by uczciwie płacił za przewóz komunikacją miejską. Roman Urbańczyk nie ukrywa, że w ciągu kilku lat zmieniło się nastawienie pasażerów. - Jeszcze kilka lat temu gapowicze mieli wsparcie pozostałych, płacących za bilet, pasażerów. Dziś jest inaczej. Ludzie rozumieją, że jadący na gapę robią to na koszt osób uczciwie płacących za przejazd. Kontrolerzy pokazują też, że poza pracą mają rozliczne zainteresowania. Kuba od dziesięciu lat pełni funkcję organisty w jednym z siemianowickich kościołów. - Sprawa mi to wielką przyjemność.

Sylvia najwięcej czasu poświęca na pomoc bezdomnym czy dzikim zwierzętom. Poza tym odnawia meble i pomieszczenia mieszkalne. - To zajęcie, w którym kreatywność i pomysłowość nie zna granic. Gabrysia po kontroli poświęca czas wnukowi. - W wolnych chwilach oddają się też przyjemnościom takim jak zakupy. Lubię także dobre kino i ciekawe książki. Kontrolerzy przyznają, że nie mają problemu z rozpoznaniem gapowicza. - Zdradza się on po zachowaniu. Odwraca wzrok, udaje że śpi. A jak już zostanie złapany to wymyśla niestworzone historie. - Czasem dochodzi do próby przekupstwa. Ostatnio proponowano mi pączka – uśmiecha się Kuba. Zaraz jednak dodaje. - Kontrolerzy nie mogą brać żadnych prezentów. Kampania rozpoczęła się 16 września. To kolejna tego typu akcja przygotowana przez KZK GOP na przestrzeni ostatnich kilku lat. - Ocieplamy i budujemy pozytywny wizerunek kon-

trolerów oraz KZK GOP. Pokazujemy, że nie jesteśmy skostniałymi a nowocześni i innowacyjni – mówi przewodniczący Związku.

W KZK GOP zatrudnionych jest 34 tzw. zawodowych kontrolerów. Bilety sprawdzają również osoby pracujące na zlecenie, tych jest ponad 150. W ciągu roku kontrolowanych jest ponad 5 mln pasażerów.

Opłata za przejazd bez ważnego biletu wynosi 160 zł, w miejscu kontroli 90 zł, a płać do siedmiu dni 125 zł. Osoby, które w ciągu roku trzy razy zostaną złapane na jeździe „na gapę”, nie uiszczając opłaty dodatkowej mogą się spodziewać, że skierowane zostanie przeciw nim zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia. Z usług KZK GOP, największego organizatora komunikacji miejskiej w kraju, korzysta codziennie 1,2 mln pasażerów.

Czytanie w Banie: Tuwim w Zabrze

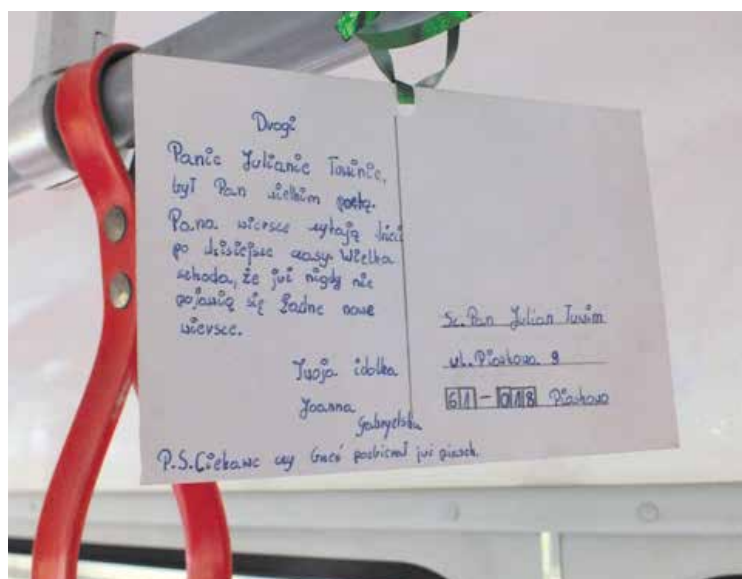
Jak co roku, Tramwaje Śląskie S.A. zorganizowały akcję „Czytanie w banie”. Tym razem akcja przeprowadzona została w tramwaju linii nr 4 w Zabrzu we współpracy z Fundacją Czas Dzieci. Inicjatywa wpisała się w projekt „Lokomotywa wciąż ma parę... czyli świętujemy urodziny Juliana Tuwima”, pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nie co dzień zdarza się, by podróż tramwajem upływała w literackiej atmosferze. Tak zdarzyło się w – zupełnie szczęśliwy – piątek 13. września br. Pasażerowie tramwajów linii nr 4 już wsiadając do wagonów mogli zauważyć, że nie są to zwykłe tramwaje. Wagony ozdobione były kartkami pocztowymi nadesłanymi przed dziećmi z przedszkoli i szkół podstawowych w ramach konkursu „Kartki od wszystkich dzieci w pewnej bardzo ważnej sprawie”. Tą niezwykle ważną sprawą były 119. urodziny Juliana Tuwima, a warto też przypomnieć, że rok 2013 ogłoszony został rokiem Tuwima. Na pocztówkach przeczytać można było życzenia kierowane przez dzieci do autora „Lokomotywy”, a także obejrzeć ilustracje do najbardziej znanych wierszy.

Wiersze tego dnia w jednym z tramwajów linii nr 4 czytali wszyscy – Prezes Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler, kierownik Rejonu nr 4 Jacek Kaminiarz, animatorka akcji Anna Piekarska, pracownicy Spółki a także pasażerowie zabrzańskiej czwórki. Do wspólnej lektury udało się namówić pasażerów w każdym wieku, co było najlepszym dowodem na to, iż twórczość Juliana Tuwima jest absolutnie ponadczasowa. Poza Zabrzem „Rzepka”, „Abecadło”, „Ptasie radio”, „Spóźniony słownik” czy „Lokomotywa” brzmiały także w Krakowie, Warszawie, Łodzi i Wrocławiu.



Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.



Blues Bana – Bytomski Tramwaj Bluesowy kursował 7 września br. na ul. Piekarskiej w Bytomiu. Od 14.00 do 19.00 w wagonie trwało muzyczne Jam Session. Pomysł był ciekawy – do wspólnego muzykowania mogli przyłączyć się wszyscy chętni, zaś ci, którzy „czują bluesa”, ale go nie grają – przyszli posłuchać. Wstęp na niezwykły tramwajowy koncert był wolny. Swoją muzyką porwało słuchaczy aż 30 wykonawców!



Zdjęcia udostępnione przez Krzysztofa Wydro.

Muzyka w zabytkowym wagonie

„Blues mieszka w Polsce” – śpiewał przed laty Sławek Wiercholski i Nocna Zmiana Bluesa. Skoro tak, to jego małą ojczyznę zapewne jest Śląsk. To właśnie stąd pochodzi wielu wybitnych bluesmanów, to tu odbywa się największy festiwal – Rawa Blues. Teraz przyszedł czas na Bytomski Tramwaj Bluesowy – piękny, zabytkowy wagon linii 38. Pomysłodawcą projektu Blues Bana – Bytomski Tramwaj Bluesowy jest grupa śląskich muzyków z Krzysztofem Wydro na czele. Zmieniając się w trakcie jazdy, muzycy zafundowali pasażerom pięciogodzinny koncert blueso-

wych improwizacji. Zdaniem Krzysztofa Wydro koncert w tramwaju to świetny sposób promocji muzyki bluesowej, a dla samych muzyków okazja do wyjścia z klubów, w których grają na co dzień i trafienie do szerszego grona słuchaczy.

- Koncert udał się znakomicie czego najlepszym dowodem były tłumy pasażerów jadących i słuchających naszej muzyki – powiedział, dodając, że najlepiej sprawdzić to samemu, oglądając filmy z tego wydarzenia w serwisie YouTube.

Projekt Blues Bana to nie pierwsze – i zapewne nie ostatnie – tego typu wydarzenie w tramwaju. Tydzień wcześniej, bytomski tramwaj nr 38 gościł zespoły Patrick the Pan oraz Jeffrey Lewis & The Rain. Akustyczne koncerty zespołów były zapowiedzią organizowanego przez Bytomskie Centrum Kultury muzycznego cyklu pod hasłem „Tylko NIE Bytom!”. Myślą przewodnią cyklu jest współpraca twórców zagranicznych z rodzimymi oraz konfrontacja doświadczeń, które być może zaowocują dalszą współpracą w przyszłości. Stąd też w tramwaju zagrały zespoły z Polski i USA.

Wcześniej w zabytkowym wagonie Tramwajów Śląskich wystąpił z recitalem m.in. Zbigniew Wodecki, któremu towarzyszyła grupa Big Silesian Band. Historia muzyki granej na żywo w tramwaju zapewne się nie skończy na tych inicjatywach.



PRAWO Z UŚMIECHEM

Rysuje: Edward Tomenko



Horoskop

WODNIK [19.01-18.02]

Wolałbyś się gdzieś schować, przeczekać czas ważnych decyzji i zostawić je na barkach innych. Pomysł jest być może i dobry, ale niestety nie do zrealizowania, bo bez twojego głosu sprawy nie posuną się nawet o krok naprzód. Musisz się przełamać.

RYBY [19.02-20.03]

Ułożyłeś precyzyjny plan i stopniowo, cierpliwie go realizujesz od dłuższego czasu. Jak dotąd wszystko działa jak w szwajcarskim zegarku. Na szczęście ten stan rzeczy nie usypia twojej czujności – jesteś dobrze przygotowany na nieprzewidziane sytuacje.

BARAN [21.03-19.04]

Trzeba będzie zachować pokerową twarz i trzymać język za zębami. Nie daj poznać po sobie, jakie emocje towarzyszą ci w obecnej sytuacji. Zdecydowanie pomoże ci to w osiągnięciu celu, jaki sobie wyznaczyłeś. Nikt cię nie ubiegnie.

BYK [20.04-20.05]

Jeszcze niedawno drżałeś o swoją przyszłość. Teraz widzisz ją w samych jasnych barwach. Rzeczywistość w miejscu pracy uległa zdecydowanemu przeobrażeniu na lepsze, a to zwiastuje także (nieznaczną, ale jednak) poprawę kondycji finansowej.

BLIŹNIĘTA [21.05-21.06]

W najbliższym czasie unikaj wiązania się umowami, bez względu na to, czego dotyczą i jak korzystne mogą się wydawać na pierwszy rzut oka. Nie korzystaj w tego typu sprawach z porad „niezależnych życzliwych”. Żaden cyrograf nie jest ci potrzebny do szczęścia.

RAK [22.06-22.07]

Ucieszy cię sukces zawodowy. Wreszcie uda ci się doprowadzić do szczęśliwego finału bardzo ważne przedsięwzięcie, które ostatnio pochłaniało większość twojego czasu. Wpłyńie to także wydatnie na poprawę relacji z domownikami.

LEW [23.07-22.08]

Jesień nastroja cię zawsze melancholijnie. Masz skłonności do rozpatrywania przeszłości i analizowania „co by było, gdyby”. W tym stanie funkcjonujesz, jakby zupełnie oderwany od rzeczywistości. Staraj się nie chować urazy i żyć tym, co „tu i teraz”.

PANNA [23.08-22.09]

Usiądź. Wycisz się i pomyśl o swoim zdrowiu. Trapią cię jakieś kłopoty, negatywnie odbijające się na twojej kondycji. Znajdź źródło dolegliwości i zwróć się o poradę do odpowiedniego specjalisty. Spokojnie – to nie poważnego, ale doskwiera...

WAGA [23.09-22.10]

To, co masz zrobić dziś – zrób jutro? To nie jest dobra strategia na teraz. Odkładanie obowiązków na później sprawi, że w którymś momencie zostaniesz nimi zwyczajnie zasypany. I nie będziesz wiedział, za co się zabrać w pierwszej kolejności...

SKORPION [23.10-22.11]

Nie daj się sprowokować. Te zaczepki mają jeden, konkretny cel – są wymierzone w twoją pozycję i... mają ją osłabić. Nie warto się emocjonować. Pokaż, że jesteś ponad nimi. Atakujący polegnie od własnej broni.

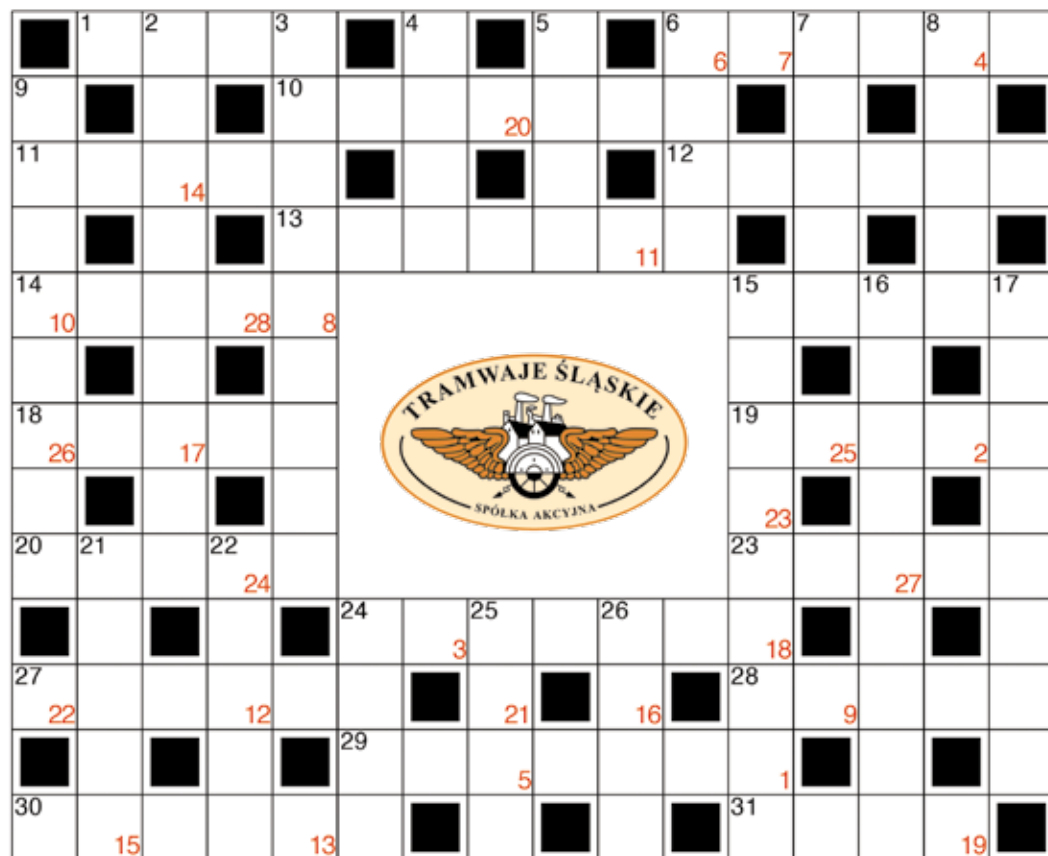
STRZELEC [22.11-21.12]

Nie stawiaj sobie zbyt wysokich wymagań i mierz siły na zamiary. Droga do szczęścia składa się z drobnych kroczków, nie stawianych zbyt szybko. O skuteczności tej metody przekonało się już wielu!

KOZIOROŻEC [22.12-19.01]

To dla ciebie bardzo dobry okres we wszystkich dziedzinach życia. Czerp z niego pełnymi garściami. Pozwoli ci to na długo naładować akumulatory optymizmu, a twoje dobre samopoczucie udzieli się też domownikom.

KRZYŻÓWKA



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 28 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 10 października na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosował Dawid Podstawny z Bytomia. Gratulujemy!

POZIOMO:

- 1) w nim bezpańskie psy.
- 6) łąka otoczona lasem.
- 10) widowisko, koncert.
- 11) zeszyt dziadka.
- 12) „... i żebrak” Twaina.
- 13) rzeczoznawca.
- 14) szpon.
- 15) strój zakonnika.
- 18) szyk, fason.
- 19) np. linijka.
- 20) niepokój.
- 23) część kurtki.
- 24) gra na szachownicy.
- 27) drąg u wozu konnego.
- 28) ubiór.
- 29) nie import.
- 30) gromadne, liczne przybycie.
- 31) mały Adam.

PIONOWO:

- 2) remiza tramwajowa.
- 3) pisarka.
- 4) wykaz, lista.
- 5) słynny brazylijski piłkarz.
- 6) układ międzynarodowy.
- 7) filmowa Elza z buszu.
- 8) zimne - w galarecie.
- 9) zbiorowisko.
- 15) autor wesołych utworów.
- 16) golkipier w kobiecej drużynie.
- 17) ... Śląskie S.A.
- 21) walec lub kula.
- 22) supeł.
- 24) otwór w baku.
- 25) kropelki na trawie.
- 26) główny składnik powietrza.